

Magistritöö koostamine teadusartikli formaadis

Priit Vahter, Ott Toomet, Oliver Lukason, Jaan Masso¹

Majandusteaduskond

Käesolev juhend annab nõu, *kuidas magistritööd koostada*, mitte ei paku põhjalikku ülevaadet täpsetest vormistusnõuetest. Töö vormistamisel soovitatakse üliõpilastel järgida rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid, näiteks teadusväljaannete stiiljuhendeid. Seega – kahtluse korral võtke eeskujuks tunnustatud teadusväljaanded; allpool on välja toodud ainult kõige olulisemad nõuded.

Mis on magistritöö ja millest kirjutada

Eeldame, et kirjutate uurimistöö, et kaitsta see magistritööna (edaspidi „töö“). Töö peaks sisaldama uutset panust piisavalt huvipakkuvasse teemasse. Siit ka vastuolu – uurimistöö peab kätkema midagi uut, midagi, mida pole varem tehtud. Kuid ilmselgelt peab see olema teostatav. Olemas on hulga huvitavaid ja lahendamata küsimusi, millele on liiga raske vastust leida, ning hulga jõukohaseid ülesandeid, mis on kas teisejärgulised või juba lahendatud. Praktikas on lõputöö tavaliselt empiiriline, uurides aktuaalseid küsimusi ning kasutades tuntud meetodeid ja hõlpsasti ligipääsetavaid andmeid. Uudsus väljendub sageli värskemate andmete kasutamises, andmete ja metoodika uutmoodi kombineerimises või konkreetses uurimisküsimuses. Teoreetiline uurimistöö on magistritööna vähem levinud ning võib toetuda matemaatilistele mudelitele ja arvutisimulatsioonidele. Kui olete otsustanud kirjutada teoreetilise uurimistöö, soovitame teil küsida täpsemat nõu oma juhendajalt. Kolmas võimalus on esitada süstemaatiline kirjanduse ülevaade, mis aga ei ole lõputöö formaadina soovitatav, kuna nõuab valitud teema süvitsi tundmist ja viitamist sadadele teemasse puutuvatele teadustekstidele.

Uurimisteema leidmine võib tudengitele raskusi valmistada. Kuid uurijatel on tavaliselt palju sobivaid ettepanekuid. Sellepärast tudengitel juhendajad ongi!

Lõputöös oodatakse teilt:

- uurimisteema määratlemist ja piiritlemist;
- antud teemal varasemalt avaldatud teaduskirjanduse tundmist;
 - sealhulgas oskust allikatesse kriitiliselt suhtuda
- teadusuuringutes esinevate lünkade tuvastamist;

¹ Autorid tunnustavad ka Hakan Eratalay ja Eneli Kindsiko panust.

- selge eesmärgi (ja uurimisküsimuste/hüpooteeside/väidete) püstitamist
- eesmärgi saavutamiseks sobivate andmete leidmist/kogumist;
- sobiva uurimismetoodika valimist;
- tulemuste selget ja korrektset esitamist ning tõlgendamist;
 - uurimistulemuste seostamist varemavaldatuga
- töö esitamist sisuka, selge ning hästi liigendatud tekstina;
- suulist ettekandmist (kaitsmist).

Olulised on nii idee kui ka kirjutamine, aga idee on olulisem.

Kuidas peaks lõputöö välja nägema

Lõputöö osad on välja toodud üliõpilaste kirjalike tööde juhendis (1.3) ja sealsamas ka loendina esitatud. Töö peaks kogu ulatuses järgima [Ameerika Psühholoogia Assotsiatsiooni \(APA\)](#) viitamisstiili, samas tuleks arvestada mõningate punktis 2.1 loetletud muudatustega. Tsitaatide ja viidete vormistamisel võib kasutada ka mõnda teist viitamisstiili, näiteks Harvardi stiili, aga eeldusel, et seda tehakse töös läbivalt. Enne töö esitamist kontrollige põhjalikult üle õigekiri ja kirjavahemärgid!

Tiitelleht (küljendust vt käesoleva dokumendi lisadest 1 ja 2)

Tiitelleht peaks koosnema järgmistest osadest:

1. Töö pealkiri
2. Töö liik (magistritöö)
3. Autori nimi
4. Juhendaja nimi
5. Ülikooli nimi (Tartu Ülikool)
6. Aasta

Töö sisuline osa

Teksti põhiosa sisaldab kogu vajalikku teavet ja peab olema loetav eraldi (ilma tiitellehe ja lisadeta). Põhiteksti pikkus ei tohiks ületada 10 000 sõna ehk see peaks hõlmama umbes 25–40 lehekülge.

Töö ülesehitus

Hea ülesehitus on lõputöö puhul äärmiselt oluline. See aitab uurimuse keskset panust veenvalt edasi anda. Halvasti struktureeritud kirjutisest on raske aru saada, see jätab kehva mulje ega mõju usutavalt. Lõputöö iga lõik ja peatükk peavad aitama kaasa töö eesmärgi saavutamisele ja tähtsamate tulemuste esiletõstmisele.

Toonitame, et allpool esitatud alajaotused on ainult lähtepunkt, millele oma lõputöö üles ehitada. Oluline on arutleda sel teemal ka oma juhendajaga.

Empiirilise uurimuse tavapärane ülesehitus:²

- Resümees (100–150 sõna)
- Sissejuhatus (sh uurimuse eesmärk, valitud teema aktuaalsus, omapoolse analüüsi uudsus)
- Kirjanduse ülevaade
- Metoodika ja andmed (need võivad olla koos ühes või eraldi kahes peatükis)
- Tulemused ja analüüs
- Arutlus, järeldused poliitika või ettevõtluse tasandil
- Kokkuvõte
- (Tänu sõnad, huvide deklaratsioon)
- (Lisad)
- Viidatud allikad

Töö lõpus peaks olema lihtlitsents lõputöö säilitamiseks ja avaldamiseks, vt lisa 3.

Resümees

Resümees annab ülevaate teie töö peamisest panusest. See peab olema lühike ja selge. Harilikult on akadeemilistes väljaannetes lubatud 100–150 sõna. Kirjeldage, mida te tegite ja milliste tulemusteni jõudsite. Ärge arutage oma uurimisteemat ega vahendage teiste autorite arvamust. Resümees annab teile võimaluse toonitada oma uurimistöö uudsust. Pidage meeles: seda osa teie tööst loetakse kaugelt kõige sagedamini! Vältige üleauseid ja sisuvaeseid sedastusi, nagu „analüüsitakse andmeid, arutatakse erinevaid mudeleid“. Resümees ei anna ülevaadet töös kasutatud kirjandusest.

Hea resümees näite leiab Ichniowsky, Shaw ja Prensushi (1997) artiklist „The Effects of Human Resource Management Practices on Productivity: A Study of Steel Finishing Lines“:

„Uurime innovaatilise töökorralduse mõju tootlikkusele, kasutades 17 eri ettevõttele kuuluva 36 homogeense terase tootmisliini andmeid. Tootlikkuse regressioonanalüüs näitab, et uuenduslikuma töökorraldusega liinidel, kus on kasutusel ergutustasu, meeskonnatöö, paindlikud tööülesanded, tööhõivekindlus ja koolitused, saavutatakse oluliselt kõrgem tootlikkus kui traditsioonilisema töökorraldusega liinidel, kus rakendatakse kitsalt

² Kuna enamik üliõpilasi valib lõputööks empiirilise uurimuse, keskendume just sellele. Kui soovite teha teoreetilise uurimistöö, pidage sobiva struktuuri osas nõu oma juhendajaga.

määratletud töörolle, rangeid tööeeskirju ja tunnitasu hoolika järelevalve all. Meie tulemused on kooskõlas hiljutiste teoreetiliste mudelitega, mis rõhutavad eri töötavade vastastikuse täiendavuse tähtsust.“

Teine näide pärineb Madseni (2014) artiklist „Human Capital and the World Technology Frontier“:

„Käesolevas artiklis uuritakse haridustaseme mõju tootlikkuse kasvule ja selle seotust kaugusega maailma tehnoloogilisest piirist ehk protsentuaalse kaugusega suurima kogutootlikkusega riigist (Ühendkuningriik või Ameerika Ühendriigid), jättes mõnes hinnangus ruumi haridustaseme endogeensusele. Selleks koostatakse uus aastane andmekogum 21 tööstusriigi haridustasemest ajavahemikus 1870–2009. Tulemused näitavad, et nagu Schumpeteri kasvuteooria ennustas, on muutused haridustasemes ning hariduse seos kaugusega tehnoloogilisest piirist mõjutanud viimase 140 aasta jooksul tootlikkuse kasvu.“

Tavaliselt esitab autor resümee lõpus kuni viis märksõna. Sobivate märksõnade leidmiseks kasutage palun Eesti märksõnastikku (<http://ems.elnet.ee/index.php?lkeel=2>). Matemaatilise majandusteaduse magistriõppe lõputöösse soovitame lisada umbes 3–5 väljaande Journal of Economic Literature klassifikatsioonikoodi (vt <https://www.aeaweb.org/econlit/jelCodes.php>).

Sissejuhatus

Resümee järel on sissejuhatus teine kõige sagedamini loetav osa teie tööst. Tavaliselt on sissejuhatusel mitu erinevat otstarvet:

1. Veenda lugejat teema huviväärsuses.
2. Anda põgus ülevaade kirjandusest. Märkus: *teaduskirjandusest!*
3. Teha kindlaks *uurimislink*: huvitav probleem, mis pole varem käsitletud leidnud.
4. Selgitada, kuidas te selle lünga täidate – mis on teie uurimistöö eesmärk (ja uurimisküsimused/hüpoteesid/väited) ning panus, see tähendab, mida on teil lisada juba olemasolevale teabele.
5. Põhjendada valitud andmeid ja meetodikat.
6. Anda lühiülevaade tulemustest (valikuline; normikohane mõnes akadeemilises väljaandes, kuid mitte kõigis).
7. Tutvustada edasise töö ülesehitust.

Pange tähele, et kõik sissejuhatused ei järgi neid reegleid. Näiteks on uurimistulemuste avaldamine töö sissejuhatuses üsna levinud (ehkki mitte kohustuslik)

majandusteaduses, kuid pole tavaks paljudes teistes valdkondades. Eeskuju leiata tunnustatud erialaväljaannetest.

Hea näide sissejuhatuse avalõigust, autoriteks Abadie ja Gardeazabal (2003): „Arvatakse, et poliitiline ebastabiilsus avaldab majanduslikule heaolule suurt negatiivset mõju. Ometi on selle väite kohta seni vähe tõendeid – ilmselt seetõttu, et on raske hinnata, milliseks oleks majandused kujunenud poliitiliste konfliktide puudumise korral. Käesolev artikkel uurib poliitilise konflikti majanduslikku mõju, kasutades juhtumiuuringuna Baski piirkonna terrorikonflikti. Baski konflikt pakub majanduslikust vaatenurgast erilist huvi ...“

Sissejuhatus peab olema põgus. Umbes 30-leheküljelises lõputöös soovitame teil sellele eraldada kuni kolm lehekülge. Oluline on jõuda võimalikult kiiresti asja tuumani – isikliku panuseni. Vältige siin pikki kirjanduse ülevaateid ja üksikasjalikke poliitilisi arutelusid, koondage need eraldi alajaotusse. Pidage meeles, et sissejuhatus peab kõitma lugejat, kes on peaaegu alati kannatamatu ja muuga hõivatud. Kui suudate äratada lugeja uudishimu, tuues töö avaosas välja uurimisteesmasse puutuvaid põnevaid fakte, pakute talle kaasakiskuvamat lugemiskogemust.

Veenduge kindlasti, et teie panus on selgelt sõnastatud. Mõni uurija kirjeldab *oma tegevust*: „Uurime, kas Barack Obama saavutas halvema tulemuse ...“ (Mas ja Moretti, 2009). Mõni teine kirjeldab *oma kavatsust*: „Antud uurimuse eesmärk on uurida töötuskindlustussüsteemi optimaalse kavandamise probleemi vormilisest küljest ... (Hopenhayn ja Nicolini, 1997). Igal juhul veenduge, et teie panus oleks arusaadavalt lahti seletatud.³ Sissejuhatus peaks andma ülevaate töö ülesehitusest ja kirjeldama, millele eri peatükid keskenduvad. Märkige ära tähtsamad töös kasutatavad teoreetilised raamistikud, meetodid ja andmekogumid.

Kirjanduse ülevaade

³ Teatud juhtumialadel ja paljudes muudes valdkondades esitavad autorid töö alguses sageli hüpoteesid, mille paikapidavust uurimuses kontrollima hakatakse. Hüpoteesid on konkreetsed ennustused uuritavate nähtuste suhte olemuse ja suuna kohta. Majandusteaduslikes uurimustes pole see tava kuigi levinud, harilikult sõnastavad töö autorid ainult avatud uurimiseesmärgi. Näide uurimishüpoteesist (Laurson ja Salter 2005, lk 137): „Mida radikaalsem on uuendus, seda tõhusamalt mõjutab koostöö intensiivsus välispartneritega uuendustegevuse tulemuslikkust.“ Avatud uurimiseesmärk võiks antud juhul olla sõnastatud nii: „Käesolevas artiklis uuritakse, kuidas väliskoostöö mõju uuendustegevuse tulemuslikkusele eri tüüpi uuenduste puhul erineb.“ Pidage silmas, et hüpoteesid esitatakse tavaliselt pärast kirjanduse ülevaadet.

Kirjanduse ülevaates võetakse kokku antud valdkonnas varem avaldatud kirjandus ning antakse sellele omapoolne hinnang.⁴ Peamine eesmärk on oma analüüsi *põhjendada*, st veenda lugejat, et teema on huvitav ja sisaldab olulisi siiani vastuseta jäänud küsimusi. See on kirjanduse ülevaate tavapärase roll uurimistöodes. Sageli tähendab see hinnangu andmist olemasoleva teabe täpsusele ja täielikkusele ning osutamist veel uurimist vajavatele asjaoludele. Lisaks tuleks lõputöös näidata ka oma teadmisi antud valdkonnas varem tehtust ning esitada peamisi uurimistulemusi koondav kokkuvõtte. Peaksite lugejat veenma, et olete kursis uurimisvaldkonna olulisemate arengutega, võimalike pingetega eri mõttesuundade vahel jms. Kirjanduse ülevaade ei ole üksikute uurimistulemuste loetelu. See on varasemate uuringute süntees, milles järeldused asjakohasest kirjandusest tuleb teha tervikuna.

Kokkuvõtte tegemine kirjandusest ei tähenda kindlasti seda, et peate viitama igale teie uurimisteamaga vähegi seotud tööle. Lõputöös on kirjanduse ülevaate puhul oluline, et see teeniks teie uurimiseesmärki. Seetõttu peab töösse kaasatud kirjandus olema hästi valitud. Lugejale peab olema selge, miks te ülevaates mõnda konkreetset teemat arutate ja kuidas see on abiks teie uurimiseesmärgi saavutamisele.

Üldjuhul peaksite esmalt lühidalt peatuma oma uurimisvaldkonna tähtsamatel, nn klassikalistel töödel ja autoritel ning seejärel käsitlema värskemaid uurimusi, mis on teie eesmärgiga lähemalt seotud. Nii loote uurimistööle konteksti ja asetate oma töö olemasoleva kirjanduse väljale. Oluline on seada esikohale mõjukamad uurimused (nt tsitaatide arvu või väljaande positsiooni põhjal) ning uuemad ja teie uurimisküsimusega tihedamalt haakuvad artiklid. Ärge andke ülevaadet üldtunnustatud teoreetilistest mudelitest, mida te töös otseselt ei kasuta – nende koht on õpikus, mitte erialakirjanduse ülevaates.

Tuleks silmas pidada, et heas lõputöös ei käsitleta kirjandust üksnes ülevaates. Töö hilisemas osas omapoolseid (empiirilisi) tulemusi arutades tuleks neid võrrelda teiste autorite leidudega, samas kui tavaliselt on (kõik) need allikad ära märgitud ka kirjanduse ülevaates (ehk neid ei mainita esmakordselt alles tulemusi arutades ja järeldusi tehes). Nii joonistub veenvamalt esile ka teiepoolse analüüsi panus olemasolevasse teaduskirjandusse.

Andmed ja meetodika

⁴ Kui vahel ei ole majandusteaduslikes publikatsioonides eraldi kirjanduse ülevaadet (kirjanduse ülevaade on sel juhul sissejuhatuse all), siis magistritööna esitatud teadusartikli puhul ootame, et kirjanduse ülevaade oleks välja toodud töö eraldiseisva osana.

Sel osal on kaks rolli: veenda lugejat, et kasutate sobivat uurimismetoodikat, ja selgitada see lahti nii hästi, et teised võiksid teie tulemusi korrata.

Mis metoodika ja andmed sobivad teie eesmärgi saavutamiseks kõige paremini? Kas sama veenva vastuseni võib jõuda ka lihtsamat teed pidi? Arutage rakendatava metoodika peamisi eeliseid, eeldusi ja piiranguid.

Kirjeldage valitud metoodikat ja andmeid alati üksikasjadeni välja. Need on kvantitatiivsete uurimisviiside (mida eeldatakse nt matemaatilise majandusteaduse magistriõppes) ja kvalitatiivsete uurimisviiside (mis on üsna levinud nt juhtimiserialal) puhul üsna erinevad.

- **Kvantitatiivsed uurimismeetodid.** Kirjeldage valimit, hindamisprotseduure, andmekogumi allikat, analüüsi tasandit – nt mikrotasand (üksikisik, ettevõtte) või makrotasand (riik, piirkond) jne. Arutage oma andmekogumi piiranguid, nt puuduvad tunnused, mittejuhuslik valik, lühike vaatlusperiood või väike vaatluste arv. Täpsustage oma andmekogumi spetsiifikat: kas see hõlmab ainult teatud piirkonnas elavaid üliõpilasi või inimesi? Fikseerige kasutatavad tunnused ja pühendage kõige olulisematele tunnustele tekstis piisavalt ruumi. Seletage lahti mõõtühikud. Esitage tunnuste peamine kirjeldav statistika, sealhulgas vaatluste arv ja keskvärtus (äri- ja juhtimiserialas kirjutades on need sageli ära toodud tulemuste osas). Mõelge, milline statistika on teie ülesande jaoks sobivaim. Kõige tähtsam on dokumenteerida kasutatav metoodika nii üksikasjalikult, et uurimistulemused oleksid korratavad.
- **Kvalitatiivsed uurimismeetodid.** Kirjeldage valitud kvalitatiivset lähenemisviisi ja selgitage, miks see teie uurimisprobleemi puhul sobib. Kirjeldage andmekogumisprotsessi – näiteks, mis oli teie strateegia valimi kindlaksmääramisel, mitu intervjuud te tegite, kui pikad need olid, kas intervjuud toimusid näost näkku või Skype'is jne. Kuidas te andmeid analüüsisite (kas kasutasite andmetöötlustarkvara, nt Atlas.ti või Nvivo)? Selgitage tulemuste esitamise loogikat – näiteks intervjuude puhul on süstemaatilise loogika illustreerimiseks hea kasutada kodeerimistabeleid.

Mööname, et andmete ja metoodika peatüki sisu sõltub suuresti konkreetse uurimisvaldkonna tavadest. Konsulterige heade väljaannete ja oma juhendajaga!

Tulemused, arutlus, kokkuvõte

Need kolm osa on ühel või teisel kujul olemas enamikus uurimustes. Tulemuste osas tuuakse välja uurimistulemused, kuid neid tõlgendatakse ainult pealiskaudselt. Teatud mõttes on see tabelite tekstiversioon. Arutluse osas võetakse läbi kõige olulisemad tulemused. See

on koht poliitiliste järelduste tegemiseks ja põhjenduste andmiseks, mille poolest teie tulemused teemat varem uurinud autorite omadest erinevad. Kokkuvõtte annab lühikese ülevaate peamistest tulemustest ja järeldustest (1–2 lk). Lühemat sorti uurimustes on need osad sageli mingil kujul omavahel liidetud. Vahel analüüsitakse tulemusi tulemuste peatükis, vahel koondatakse arutlus ja kokkuvõtte ühte ossa. Mõelge, mis teile kõige paremini sobib!

Tulemused

Tulemuste esitamise viis sõltub kasutatavast meetodikast ja valdkonnas valitsevatest tavadest. Taas, konsulteerige tunnustatud väljaannete ja oma juhendajaga! Kuid alati on kasulik tähtsamad tulemused peatükis juba varakult välja tuua. Pidage meeles: lugeja on hõivatud ja tahab kiiresti asja ivani jõuda. Teiste töö kordamine ja teie 10+ suurepärasest robustset testi peaksid käsitlust leidma alles pärast peamiste tulemuste esitlemist (või tuleks pigem paigutada lissasse).

Üsna levinud viga on üles lugeda iga viimane kui töös hinnatud empiiriline mudel. Ärge tehke seda! Seda on igav lugeda ja raske jälgida. Tulemuste peatükk ei tohiks olla teie ökonomeetrilise analüüsi üksikasjalik ümberjutustus. Keskenduge asjakohasele teabele ja veenduge, et peamised tulemused oleksid kergesti leitavad, jälgitavad ja hästi arusaadavad. Statistilise olulisuse kõrval on alati hea arutleda ka majandusliku olulisuse üle: kas teie tuvastatud mõju on märkimisväärne? Majanduslik olulisus tähendab seda, et sõltumatu tunnuse tüüpiline muutus (nagu standardhälve) on seotud majanduslikku tähendust omava muutusega sõltuva tunnuse keskvaartuses.

Tehke oma tulemused nähtavaks. Joonised muudavad teksti elavamaks ja võivad olla tõhusaim andmetes leiduvate mustrite esitamise viis. Lisaks jäävad joonised suurema tõenäosusega paremini meelde.

Tabelid, joonised ja võrrandid

Tabelid ja joonised peaksid põhimõtteliselt olema iseseisvad üksused ja sisaldama kogu nende mõistmiseks vajalikku teavet ilma töö teistele osadele viitamata. Seetõttu lisage nende juurde märkus, mis sisaldab täpsustusi kasutatud andmete, uurimisperioodi, analüüsiüksuse ja muu asjakohase teabe kohta. Kuid pange tähele, et majandusväljaannetes on tabelid tavaliselt vähem iseseisvad kui teistes teadusväljaannetes. Ärge unustage kõiki tabeleid, graafikuid ja võrrandeid nummerdada. Kontrollige, et igal tabelil oleks selge ja lihtne pealkiri ning igal joonisel selge ja lihtne allkiri, mis selle sisu ammendavalt lahti mõtestab.

Regressioonitabeli näide (Masso ja Vahter, 2008):

Tabel 1

Tootmisväljundi funktsioon: tootlikkuse kasvu võrrand

Sõltuv muutuja	Müük / töötajate arv		Lisandväärtus / töötajate arv	
	CIS4	CIS3	CIS4	CIS3
Kapitali intensiivsuse kasv	0,410 (2,91)***	1,036 (5,79)***	0,470 (2,49)***	0,756 (3,51)***
Tooteuuendus	-0,335 (0,33)	0,263 (0,13)	0,529 (0,34)	-0,859 (0,31)
Protsessi uuendus	0,399 (0,29)	1,984 (0,81)	-0,894 (0,42)	3,081 (0,93)
Organisatsiooniline uuendus	2,122 (1,76)*		1,398 (0,81)	
Ekspordi fiktiivne muutuja	-1,542 (1,00)	0,802 (0,52)	-2,160 (1,02)	1,852 (0,98)
Töötajate arvu logaritmi kasvumäär	-1,128 (13,39)***	-0,419 (6,24)***	-0,981 (8,94)***	-0,489 (6,08)***
Konstant	-19,220 (1,22)	7,453 (1,51)	56,932 (3,02)***	5,581 (0,97)
Vaatluste arv	831	918	595	656
R ²	0,25	0,13	0,16	0,13

Märkused. Esitatud on instrumentaalmuutujate regressiooni koefitsiendid. Sulgudes on t-statistikute absoluutväärtused. Tööstusharude fiktiivsed muutujad on lisatud sisse kõigisse regressioonidesse: * statistiliselt oluline 10% juures; ** statistiliselt oluline 5% juures; *** statistiliselt oluline 1% juures.

Sõltuv tunnus pärineb kas CIS3 või CIS4 uuringu viimasest aastast, seega kas 2000. või 2004. aastast. Sõltumatud tunnused: protsessi- ja tooteuuenduse fiktiivsed muutujad kehtivad kogu CIS3 või CIS4 uuringu perioodiks. Kapitali intensiivsus pärineb samast aastast kui sõltuv tunnus – ekspordi fiktiivse muutuja ja personali arvu logaritmi pärinevad kas 1998. aastast (CIS3-s) või 2002. aastast (CIS4-s).

Tabelite, võrrandite ja jooniste vormistamise kohta leiate lisateavet APA stiiljuhendist. Võite siin tugineda ka mõnele muule stiiljuhendile, näiteks Harvardi stiilile või mõne majandusväljaande, näiteks American Economic Review stiiljuhendile (<https://www.aeaweb.org/aer/styleguide.pdf>).

Kokkuvõte

Kokkuvõte peab olema lühike ja selge. Keskenduge peamisele uurimistulemusele ja oma panuse uudsusele. Ärge korrake üle kõiki töö põhiosas esitatud tulemusi. Tehke kindlaks, et teie seisukohad on selgelt eristatavad faktidest ja empiirilistest tulemustest! Tooge lühidalt välja oma uurimuse panus antud valdkonnas avaldatud kirjandusse. Arutage oma uurimuse piiranguid ja võimalikke laiendusi. Kokkuvõte on koht, kus saate ära märkida asjaolud, millega tulevased uurijad peaksid arvestama, ja kirjeldada andmeid, mida tuleks

kasutada analüüsi täiustamiseks. Selgitage lühidalt, milline tähendus on teie tulemustel poliitiliste otsuste kujundajate ja ettevõtete jaoks.

Kontrollige, kas pealkiri, resüme, sissejuhatus, uurimistöö eesmärk, tulemused ja kokkuvõte on omavahel kooskõlas. Kui rõhutate sissejuhatuses midagi olulist oma panuse ja lähenemisviisi juures, tuleks samale asjaolule viidata ka kokkuvõttes.

Lisad

Lisadesse paigutatakse vähemolulised tulemused, näiteks täielikud regressioonitabelid ja teie väidete tõestused. Tasub meeles pidada, et tavaliselt ei loe neid keegi.

Viitamine

Korrektne viitamine on teadustöö kirjutamise juures ülioluline. Majandusteaduses on peaaegu eranditult kasutusel autor-aasta süsteem. Viitega tuleb varustada kõik oma töös kasutatavad tulemused ja ideed, mis pärinevad teistelt autoritelt. Kui soovite osutada Beata Javorciki uurimistulemustele välismaiste otseinvesteeringute mõju kohta American Economic Review's, võiks refereering välja näha umbes niisugune:

Javorciki (2004) empiirilised tulemused osutavad, et otseinvesteeringute positiivne mõju kandub suurema tõenäosusega üle ...

Pange tähele, et tekstis ei mainita tavaliselt uurija eesnime (Beata), riiki (Suurbritannia), autori positsiooni (professor), ajakirja (AER) ega artikli pealkirja („Does foreign direct investment increase the productivity of domestic firms? In search of spillovers through backward linkages“ ehk „Kas välismaised otseinvesteeringud suurendavad kodumaiste ettevõtete tootlikkust? Otsides ülekanduvat mõju tagasiulatuvate seoste kaudu“). Vahel võite soovida teise autori mõtet sõna-sõnalt edasi anda. See on tsiteerimine. Näide:

Suure negatiivse mõju, mida vastuseis muutustele avaldab mis tahes uuendustegevusele, võtab kõige paremini kokku Schumpeter (1934, lk 86): „Kes soovib teha midagi uut, selle rinnas tõstab pead harjumuse jõud, mis tärkava projekti maha laidab.“

Kuid pange tähele, et erialakirjanduses kasutatakse tsitaate väga harva.

Veenduge, et kõik tekstis olevad viited on lisatud viidatud allikate nimistusse töö lõpus. Nimistus peavad alati kirjas olema: autori(te) perekonnanimi, töö ilmumisaasta, pealkiri, väljaande nimi, köide, number ja leheküljenumbriid. Viited soovitatakse vormistada APA stiiljuhendi põhjal (<http://www.apastyle.org/>). Võite tugineda ka mõnele muule juhendile, nt Harvardi viitamisjuhendile (<https://www.mendeley.com/guides/harvard-citation-guide>) või American Economic Review stiiljuhendile

(<https://www.aeaweb.org/aer/styleguide.pdf>), kuid sel juhul kasutage valitud stiili oma töös läbivalt!

Näited erinevate allikaviidete vormistamisest APA järgi:

Artikkel perioodikas

Longstaff, F. (2004). The Flight-to-Liquidity Premium in U.S. Treasury Bond Prices. *Journal of Business*, 77(3), 511–26.

Peatükk toimetatud raamatust, kaks autorit

Athey, S. & Haile, P. (2007). Nonparametric Approaches to Auctions. In J. Heckman, J. & E. Leamer (Eds.), *Handbook of Econometrics Vol. VI* (pp. 3847–3966). Elsevier.

Raamat

Gorton, G. (2010). *Slapped by the Invisible Hand: The Panic of 2007*. Oxford University Press.

Veel ilmumata artikkel, kolm autorit

Barreca, A. I., Lindo, J. M. & Waddell, G. R. (2011). *Heaping-Induced Bias in Regression-Discontinuity Designs* (NBER artikkel nr 17408). Vaadatud USA majandusuuringute büroo veebilehelt: <http://www.nber.org/papers/w14124>

MÄRKUS. Allikad on viidete loendis järjestatud tähestikulises järjekorras kas siis autori perekonnanime või mitme autori korral esimese autori perekonnanime järgi.

Pidage meeles, et lõputöö on teie iseseisev töö. Lisage kindlasti viited kõigile allikatele, mida te töös kasutate. Teiste autorite ideede ja materjalide kasutamine ilma nõuetekohaste viideteta on plagiaat, akadeemilise tava tõsine rikkumine. Põhjalikuma plagiaaditeemalise arutelu leiate siit: <https://www.indiana.edu/~istd/IUcriteria.html>. Täiesti vastuvõetamatu on ka kasutada sõnasõnalisi väljavõtteid teiste autorite loometööst ja jätta need tsitaadina märkimata. Pange tähele, et plagiaadiks peetakse juba ainuüksi 6–7 teisest allikast kopeeritud sõna tsiteerimata jätmist. Vältige kiusatust laenata noppeid teiste autorite loomingust, olgu siis teadusartiklitest, internetist või kusagilt mujalt.

Peamised vead, mida lõputööd kirjutades vältida

1. Uurimiseesmärk tuleks täita. Eesmärgi täitmata jätmise korral on hinne F, aga ka eesmärgi ainult osaline täitmine või näiteks mitteoptimaalse uurimisstrateegia valimine võivad hinnet märkimisväärselt alandada.
2. Juhul kui töös on kasutatud uurimisküsimusi/hüpoteese/väiteid, peaksid need olema üheselt arusaadavalt formuleeritud ning neid puudutavad tulemused selgelt ära

- märgitud (nt milline oli uurimisküsimuse täpne vastus, kas hüpotees kinnitati/lükati ümber).
3. Lõputöö pealkiri, resümees, sissejuhatus ja kokkuvõtte peaksid olema kooskõlas töö põhiosaga (st kirjanduse ülevaate, andmete ja metoodika, tulemuste ja arutelu osaga). Sama põhimõtte kehtib ka põhiteksti alaosa kohta.
 4. Veenduge, et teie analüüsivad andmed esindaksid viidatud populatsiooni. Näiteks oleks vale öelda, et analüüsivate eestlaste suhtumist millessegi (mõnda uuenduslikku ideesse, vaksineerimisse, geeniandmete kasutamisse vms), kui intervjuuainult noori eestlasi, ainult üliõpilasi või näiteks lausa mitte-eestlastest elanikke. Viimasest tulenevalt nõuab mõni uurimiseesmärk konkreetse valimi/populatsiooni katmist, nt finantskuritegude põhjuseid saab uurida ainult finantskurjategijate näitel, kusjuures vajalik teave võib olla kättesaadav kas nende enda või teiseste allikate kaudu (nt kohtumaterjalid, prokurör).
 5. Tabelid ja joonised peaksid olema loetavad, nummerdatud, terviklikud ja arusaadavad. Lugeja ei peaks olema sunnitud lühendite tähendusi mujalt otsima. Tabelid ja joonised ei tohiks ülejäänud tööst eraldi seista. Neile tuleks tekstis viidata ja tähendus omistada.
 6. Mudelvõrrandid tuleks paigutada teksti sisse. Need peaksid olema nummerdatud ja lahti seletatud. Ei tasu eeldada, et lugeja mõistab automaatselt, mida olete võrrandisse arvestanud, kui te pole seda eraldi välja toonud.
 7. Veenduge, et mõistaksite rakendatava metoodika peamisi tööpõhimõtteid. Meetodi rakendamise nõuete mittetundmine (nt äärmuslike väärtuste (outliers) käsitlemata jätmise, vale andmevormingu kasutamine) võib viia tõsiste puudusteni tulemustes.
 8. Tulemuste sisu ja laiem tähendus nõuab põhjalikku käsitlust. Analüüsi tulemuste arutamisel oleks hea uuesti viidata kirjandusele ja sissejuhatuses ära toodud omapoolse panuse uudsusele.
 9. Vältige otsesitaate, välja arvatud ehk väga lühikeste lõikude või väga kuulsate tekstide või autorite puhul. Pange viidatav tekst ümber oma sõnadesse. Vastuvõetamatu on kasutada teaduskirjanduse ülevaates rohkelt tsitaate ja lisada omalt poolt väga vähe. Kirjanduse ülevaade peaks olema süntees, mitte mehaaniliste tsitaatide kogumik.

Juhendamine

Te jagate sama eesmärgi, kuid lõputöö kirjutamine on teie enda töö ja vaev. Akadeemilise juhendaja roll on teile nõu anda ja teie töö käiku kõrvalt kommenteerida. Ta ei

ole ei teie kaasautor ega keeleteoimetaja. Juhendaja aitab teil teemat valida, annab soovitusi kirjanduse osas ning tagasisidet uurimismetoodika, andmete ning teie saadud tulemuste kohta. Aga kõige töö käigus leitu ja tekstis esitatu eest vastutate ainult teie kui töö autor.

Kohtuge juhendajaga kohe, kui hakkate lõputööga tegelema, ning arutage uurimisteemat, töö ulatust, ülesehitust ja võimalikku uurimiskava. Kaaluge ka tähtaegu, teievaheliste kohtumiste sagedust jmt. Võite oodata juhendaja kommentaare oma kirjaliku töö kohta (lõputöö kava, peatükkide mustandite, empiiriliste tulemuste kohta). Kohtumine on produktiivsem, kui saadate poolelioleva töö enne kokkusaamist juhendajale näha.

Pidage meeles, et tähtaegadest kinni pidamise ja juhendajaga kontakteerumise eest vastutate teie. Töö lõpliku versiooni põhjal hindab juhendaja, kas seda saab esitada kaitsmisele.

Töö esitamine ja kaitsmine

- Esitage PDF-formaadis töö Moodle'is.
- Valmistage avalikuks kaitsmiseks ette slaididega ettekanne. Kaitsmisel on kaks põhilist eesmärki:
 - Näidata oma suulise esinemise oskusi. Rääkige ainult peamisest ja püsige teemas. Teil on ettekande jaoks aega vaid 15 minutit.
 - Näidata, et see on teie enda töö. Eelkõige mõista kõike, mida olete kirjutanud, ja osata vastata küsimustele.

Lisalugemist

McCloskey, D. (2000). *Economical Writing*. Waveland Press.

https://ucema.edu.ar/~dl/CURSOS/Taller_de_Tesis_MAE/McCloskey_Economical_Writing.pdf

Cochrane, J. (2005). *Writing Tips for PhD Students*.

http://schwert.ssb.rochester.edu/aec510/phd_paper_writing.pdf

Strunk, W. Jr. & White, E. B. (1979). *The Elements of Style*. New York, Macmillan.

Zinsser, W. (2006). *On Writing Well*. Harper Perennial.

Viidatud allikad

- Abadie, A. & Gardeazabal, J. (2003). The Economic Costs of Conflict: A Case Study of the Basque Country. *American Economic Review*, 93(1), 113–132.
- Bongaerts, D., Jong, F. & Driessen, J. (2011). Derivative Pricing with Liquidity Risk: Theory and Evidence from the Credit Default Swap Market. *Journal of Finance*, 66(1), 203–240.
- Hopenhayn, H. A. & Nicolini, J. P. (1997). Optimal Unemployment Insurance. *Journal of Political Economy*, 105(2), 412–438.
- Ichniowski, C., Shaw, K. & Prennushi, G. (1997). The Effects of Human Resource Management Practices on Productivity: A Study of Steel Finishing Lines. *American Economic Review*, 87(3), 291–313.
- Javorcik, B. (2004). Does Foreign Direct Investment Increase the Productivity of Domestic Firms? In Search of Spillovers through Backward Linkages. *American Economic Review*, 94(3), 605–627.
- Laursen K. & Salter A. (2006). Open for Innovation: The Role of Openness in Explaining Innovation Performance among UK Manufacturing Firms. *Strategic Management Journal*, 27(2), 131–150.
- Madsen, J. (2014). Human Capital and the World Technology Frontier. *Review of Economics and Statistics*, 96(4), 676–692.
- Mas, A. & Moretti, E. (2009). Racial Bias in the 2008 Presidential Election. *American Economic Review*, 99(2), 323–329.
- Schumpeter, J. A. (1934). *The Theory of Economic Development*. Harvard University Press.

Lisa 1. Magistritöö tiitellehe näidis

TARTU ÜLIKOOL

Majandusteaduskond

Ketevani Kapanadze

**KAS KAUBANDUSE AVATUS VÄHENDAB VAESUST?
VAADE ÜLEMINEKUMAJANDUSEGA MAADEST**

Magistritöö

Juhendaja: Vanemteadur Priit Vahter (PhD)

Tartu 2016

Lisa 2. Tiitellehe pöörde näidis

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

(autori nimi)

Lisa 3. Lõputöö reprodutseerimise ja töö avaldamise lihtlitsentsi näidis

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, _____

(autori nimi)

(sünniaeg: _____),

1. annan käesolevaga Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi):

1.1. säilitamise eesmärgiga reprodutseerida, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni ja

1.2. teha avalikkusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu, kuni autoriõiguse kehtivusaja lõpuni,

(lõputöö pealkiri)

juhendaja _____,

(juhendaja nimi)

2. Olen teadlik asjaolust, et need õigused jäävad alles ka autorile.

3. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Tartu, **pp.kk.aaaa**

Lisa 4. Laiendatud kava näidis

Tartu Ülikool
Majandusteaduskond

Ees- ja perekonnanimi

TÖÖ PEALKIRI

Juhendaja:

LÕPUTÖÖ LAIENDATUD KAVA

1. Teema aktuaalsus

.....
.....

2. Eesmärk ja uurimisülesanded

.....
.....

Lisa 4 jätkub

3. Teoreetiline tagapõhi ja metoodika

.....
.....

4. Empiiriline osa

.....
.....

5. Töö struktuur

.....
.....

6. Kirjandusallikate loetelu

.....
.....

Kuupäev:

Allkiri: